

Govor predsjedatelja Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Borislava Bojića na Regionalnoj konferenciji o jačanju učinkovitosti neovisnih parlamentarnih tijela u okviru sesije „Zakonodavni nadzor neovisnih tijela: šta funkcioniра, a šta ne“

Priština, 31. listopada 2016.

"Poštovani učesnici Regionalne konferencije,

Poštovane kolege, predstavnici parlamenata Zapadnog Balkana,

Dame i gospodo,

Ja sam Borislav Bojić, predsjedavajući Zajedničke komisije za ljudska prava Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Pripala mi je čast i zadovoljstvo da u okviru ove sesije mogu izložiti prakse našeg Parlamenta po pitanju zakonodavnog nadzora nad radom nezavisnih tijela.

Najprije, dozvolite mi da vas ukratko upoznam o važećem zakonodavnom okviru za rad ovih institucija u Bosni i Hercegovini, a kojim je regulisan rad nezavisnih institucija na nivou BiH koje se bave pitanjima kao što su **finansijska revizija, zaštita ljudskih prava i borba protiv korupcije.**

I

2006. godine naša zemlja donosi Zakon o reviziji institucija BiH, kojim se uređuje **finansijska revizija institucija** koje djeluju na nivou države Bosne i Hercegovine, njeni ciljevi, dužnosti, organizacija, rukovođenje i nadležnosti organa za reviziju. U skladu sa ovim zakonskim rješenjem, reviziju institucija BiH, u formi krovne institucije, obavlja Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine, kojim rukovode generalni revizor i njegova dva zamjenika.

Ured za reviziju institucija BiH ima permanentnu saradnju sa Parlamentarnom skupštinom BiH i njenim nadležnim radnim tijelima - komisijama za finansije i budžet Predstavničkog doma i Doma naroda. Upravo ove komisije u okviru svojih sjednica

razmatraju pitanja iz domena rada ovog Ureda, kao što su npr. izvještaji o finansijskoj reviziji institucija BiH, polugodišnji i godišnji izvještaji Ureda za reviziju institucija BiH, zatim nacrti budžeta ovog Ureda za narednu godinu, kao i povremeni izvještaji o reviziji učinka rada pojedinih institucija u našoj zemlji.

Nakon obavljene rasprave na svojim sjednicama, o svim ovim pitanjima nadležne komisije za finansije i budžet sačinjavaju prateća mišljenja i izvještaje, koja potom dostavljaju domovima Parlamentarne skupštine BiH u dalju proceduru, sa prijedlogom eventualnih zaključaka proizašlih iz diskusije na članova ovih radnih tijela ili predstavnika Ureda za reviziju institucija BiH.

Iz ovog primjera jasno možemo vidjeti postojanje jednog partnerskog odnosa koji postoji na relaciji Parlamentarna skupština BiH i njena radna tijela, s jedne strane, i jedne nezavisne institucije, koja je u konkretnom slučaju prikazana u obliku Ureda za reviziju institucija BiH, sa druge strane. S tim u vezi, možemo reći da je saradnja koja postoji na relaciji Parlamentarna skupštine BiH - Ured za reviziju institucija BiH na izuzetno visokom nivou i dosadašnji rezultati rada ovih institucija zaista predstavljaju jednu dobru praksu po pitanju sprovođenja svih zajedničkih aktivnosti koje spadaju u domen rada ovih institucija.

II

Kada je u pitanju **domen ljudskih prava** u našoj zemlji, ovaj segment uređen je Zakonom o ombudsmenu BiH. Ovaj Zakon u svom tekstu, između ostalog, definiše nadležnost i ovlaštenja Ombudsmena BiH, pravila postupanja u praćenju rada organa i institucija u postupcima po žalbama građana i *ex officio*, te druga značajna pitanja vezana za funkcionisanje ovog državnog mehanizma za zaštitu osnovnih ljudskih prava i sloboda. Osim navedenog, u skladu sa predmetnim zakonom Institucija ombudsmena za ljudska prava BiH razmatra predmete koji se odnose na slabo funkcionisanje ili na povredu ljudskih prava počinjenu od strane bilo kojeg organa Bosne i Hercegovine, njenih Entiteta i Brčko Distrikta.

Ova institucija se, dakle, u skladu sa Ustavom BiH i međunarodnim sporazumima koji se nalaze u dodatku Ustava, primarno bavi zaštitom prava fizičkih i pravnih lica u našoj zemlji. Njeno rukovodstvo čine tri ombudsmena za ljudska prava BiH, koji su po

zvanju diplomirani pravници, a upravo radno tijelo u Parlamentarnoj skupštini BiH kojim predsjedavam - Zajednička komisija za ljudska prava, vrši stalnu saradnju sa ovom institucijom ombudsmena.

Institucija ombudsemna za ljudska prava BiH ima permanentnu saradnju sa Parlamentarnom skupštinom BiH i nadležnom Zajedničkom komisijom za ljudska prava. Zajednička komisija u okviru svoje nadležnosti razmatra Godišnji izvještaj o stanju ljudskih prava, te izvještaj o pojavama diskriminacije u BiH, kao i specijalne izvještaje ombudsmena.

Nakon obavljene rasprave na sjednici, o svim ovim pitanjima Zajednička komisija za ljudska prava sačinjava prateća mišljenja i izvještaje, koja potom dostavlja domovima Parlamentarne skupštine BiH u dalju proceduru, sa prijedlogom eventualnih zaključaka proizašlih iz diskusije na članova ovih radnih tijela ili predstavnika Institucije ombudsmena za ljudska prava BiH.

Nadalje, kada je u pitanju saradnja sa nezavisnim institucijama, sa zadovoljstvom možemo reći da u Bosni i Hercegovini postoji još jedan uspješan institut zaštite ljudskih prava, koji se manifestuje kroz funkcionisanje Ureda parlamentarnog vojnog povjerenika BiH, koji je primarno zadužen za zaštitu vladavine prava, ljudskih prava i temeljnih sloboda pripadnika Oružanih snaga BiH. Obzirom da vojska, u skladu sa važećim zakonskim rješenjima, nema mogućnost sindikalnog organizovanja, niti ima pravo na štrajk, profesionalna vojna lica i kadeti u Oružanim snagama BiH eventualna kršenja ljudskih prava mogu najprije pokušati riješiti unutarinstitucionalno. Ukoliko ne budu zadovoljni sa odlukama donešenim od strane Ministarstva odbrane BiH, onda svoju apelaciju mogu uputiti Parlamentarnom vojnom povjereniku, koji za svoj rad ne odgovara resornom ministru, niti načelniku Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH, već direktno Parlamentarnoj skupštini BiH i Zajedničkoj komisiji za odbranu i bezbjednost.

Uspostavljanje instituta Parlamentarnog vojnog povjerenika BiH, kao jedinog ovakvog u regionu Zapadnog Balkana, ocijenjen je izuzetno pozitivno i njegove preporuke sadržane u godišnjim izvještajima o radu ove institucije predstavljaju veliku pomoć u radu Parlamentarnoj skupštini BiH i njenoj nadležnoj Zajedničkoj komisiji za odbranu i bezbjednost.

III

Kada je u pitanju **borba protiv korupcije**, Bosna i Hercegovina je 2009. godine donijela zakonsko rješenje kojim je institucionalno riješila ovo pitanje uspostavom još jedne nezavisne institucije (koja ima nešto duži naziv) - Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. Donošenje ovog Zakona, u to vrijeme, predstavljao je jedan od glavnih uslova za liberalizaciju viznog režima za građane Bosne i Hercegovine. Iako su u zemljama regiona postojale različite zakonske legislative koje uređuju ovo pitanje, mi smo se kao država opredijelili da napravimo instituciju koja će se primarno fokusirati na pitanja prevencije korupcije, dok se problematika borbe protiv korupcije razmatra kroz domen saradnje ili koordinacije tijela za sprovedbu zakona koje imamo na različitim nivoima vlasti u BiH.

Saradnja ove institucije sa Parlamentarnom skupštinom obavlja se putem nadležne Komisije za izbor i praćenje rada Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, koja vrši izbor njenog rukovodstva - direktora i dva zamjenika direktora ove Agencije, te razmatra izvještaje o radu ove Agencije, kao i izvještaje o njenom finansijskom poslovanju kojeg sačinjava Ured za reviziju institucija BiH.

U skladu sa navedenim zakonskim rješenjem, ova Agencija za svoj rad odgovorna je neposredno Parlamentarnoj skupštini i njenoj nadležnoj komisiji.

Iako se ova Agencija od svoje uspostave do danas susretala sa velikim brojem problema u svom radu, koji su primarno proizilazili iz njene nedovoljne kadrovske popunjenosti, očekujemo da će novoimenovano rukovodstvo ove Agencije u periodu koji je pred nama, zajedno sa svim predstavnicima zakonodavne, izvršne i sudske vlasti u našoj zemlji, učiniti dodatne napore s ciljem daljem prevencije i aktivnije borbe protiv korupcije u Bosni i Hercegovini,

Na kraju, dozvolite mi da svoje izlaganje zaključim sa još jednom bitnom činjenicom kada je u pitanju demokratska kontrola. Formiranjem interresornog radnog tijela u skladu sa zaključkom oba doma Parlamentarne skupštine BiH, naša zemlja se trenutno u nalazi procesu izrade teksta **Prijedloga zakona o parlamentarnom nadzoru**. Ovaj zakonski tekst će, osim precizno definisanog pitanja demokratske kontrole institucija izvršne vlasti u BiH od strane Parlamentarne skupštine BiH, u sebi inkorporirati i odredbe koje se odnose na saradnju državnog Parlamenta, kao

vrhovnog zakonodavnog tijela, sa nezavisnim institucijama, kao što su, između ostalih, i gore spomenuti Ured za reviziju institucija BiH, Institucija ombudsmena za ljudska prava BiH ili Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

Ovo bi, dakle, bio kratki prikaz dosadašnje saradnje između Parlamentarne skupštine BiH, kao vrhovnog zakonodavnog tijela u našoj zemlji i nezavisnih institucija sa kojima ona saraduje u svom svakodnevnom radu.

Ovim završavam ovo svoje uvodno izlaganje i ostajem vam otvoren za sva eventualna pitanja u vezi sa ovim.

Zahvaljujem se na pažnji!"